

**TMMOB
SAKARYA-HENDEK-KARATOPRAK
KÖYÜ
TAŞ OCAĞI RAPORU**

Nisan 2008, Ankara

ISBN

978-9944-89-577-4

Baskı

Mattek Matbaacılık
Tel: 312 229 15 02

Baskı Tarihi

Mayıs 2008

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliđi

Selanik Cad. No:19/1 Yenişehir/ANKARA

Tel: 312 418 12 75 Faks: 312 417 48 24

Web:<http://www.tmmob.org.tr> e-posta: tmmob@tmmob.org.tr

SUNUŞ

TMMOB dñnyanın, ÷lkemizin, insanımızın ve ÷yelerimizin içinde bulunduğu gñn÷m÷z koŐullarında, bir meslek ÷rg÷t÷ne, bir mesleki demokratik kitle ÷rg÷t÷ne dñŐen g÷revlerin g÷çl÷ėu, bñy÷kl÷ėu ve bunlara karşı sorumluluklarının bilinciyle çalıŐmalarını s÷rd÷rmektedir.

Toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan bir çalışma anlayışını benimseyen TMMOB ve bağlı Odaları, son dñnemde hızla artan ve ormanlık alanlara yñnelen taşocağı, kum-çakıl ocağı işletme faaliyetlerine karşı yñre halkının talebi ÷zerine Antalya-Kurşunlu'dan sonra, Sakarya-Karatoprak Raporunu hazırladı.

TMMOB'nin sñz÷ insana, yaşama ve geleceğe dairdir ve bu raporumuz da ÷yle algılanmalıdır. Yargıya taŐınmıŐ konuyu tñm boyutlarıyla değerlendiren Raporun hazırlanmasında emeği geçen konu uzmanı arkadaşlarımıza teŐekkür ediyorum. Bu raporun doğru kararlar alınmasında ÷nemli iŐlev gñreceėine inanıyorum.

Mehmet Soėancı
Yñnetim Kurulu BaŐkanı
Mayıs 2008

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	3
1. GİRİŞ.....	5
2. İNCELEME ALANININ YERİ VE NİTELİĞİ.....	7
3. İNCELEME ALANININ ÖZELLİKLERİ.....	11
3.1. Jeolojik Durum.....	11
3.2. Toprak ve Arazi Özellikleri.....	14
3.3. Meteoroloji ve Hidroloji Özellikleri.....	15
3.3.1 Yağış.....	16
3.3.2 Sıcaklık.....	17
3.3.3 Mikroklima.....	19
3.3.4 Kuraklık ve İklim Değişimi.....	19
4. DEĞERLENDİRME.....	21
4.1. Maden Kapsamının Belirlenmesi.....	21
4.2. Mevzuat Uygun Ruhsatlandırma Durumu.....	23
4.3. Çevresel Etki Durumu.....	25
4.4. İşletmenin Zorunluluğu ve Toplumsal Fayda Boyutu.....	26
5. SONUÇ.....	29
KAYNAKLAR.....	31

1. GİRİŞ

TMMOB, 39. (2006-2008) Çalışma Dönemi'nde de; dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilinciyle çalışmalarımızı sürdürmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları; toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan bir çalışma anlayışını benimseyen örgüttür.

Son yıllarda kalkınma ve istihdam gerekçe gösterilerek değişik yatırımlar gündeme getirilmektedir. Gıda ve su güvenliği tehlikeye giren ülkeler kalkınmada önceliklerini değiştirmeye başlamışlardır. Kalkınmanın doğal çevreyi korumadan mümkün olmayacağı artık bütün dünya tarafında kabul edilmiş durumdadır. Yatırımlarda bu kaynakların gerçekliliği ve hasasiyeti dikkate alınarak planlamalar yapılmaktadır. TMMOB, bu ilkelerden ve çalışma anlayışından yola çıkarak, ülkemizin sorunlarına ilgisiz kalmayıp, gündeme gelen sorunlara ilişkin raporlar hazırlayarak ilgili kurum kuruluş ve kamuoyuyla paylaşmaktadır.

Antalya ilinde son dönemde hızla artan ve ormanlık alanlara yönelen taşocağı, kum-çakıl ocağı işletme faaliyetlerine karşı yöre halkının talebi üzerine konu uzmanı arkadaşlarımız, jeolojik boyuttan meteorolojik boyuta, tarımsal boyuttan çevre boyutuna, madencilik boyutundan hukuksal boyuta kadar "Antalya İli Kurşunlu Kum Çakıl Ocağı" adlı raporu hazırladılar.

Sakarya İli, Hendek İlçesi, Karatoprak Köyü'nde Şirin Hafriyat adlı şirketin başlattığı çalışmaların yöredeki insanları harekete geçirmesi üzerine, maden arama izni alan şirkete ormanlık alanın kesimi için verilen izin köy muhtarlığın girişimiyle geçici olarak durdurulmuş ve konu yerel medyada gündeme gelmiş ve yargıya taşınmıştır.¹

Karatoprak köyü hudutlarında yer alan taş ocağı işletme sahasının yerinde incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Karatoprak Köyü Muhtarlığının

---

¹ <http://hendekgunlugu.blogspot.com/2008/03/ormanlk-alanlar-katlediliyor.html>,
<http://www.sakaryayenihaber.com/koseyazilari/68/amerikayi-yeniden-kesfetmek.aspx>

Birliğimize 24 Mart 2008 tarihli yazılı başvurusu üzerine, TMMOB Yönetim Kurulunun 28 Mart 2008 tarihli toplantısında kurulan ve TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Nail Güler, Alaeddin Aras, İlker Ertem, İbrahim Vardal, Cemalettin Küçük, İsmail Küçük, Baki Remzi Suiçmez, TMMOB Hukuk Danışmanı Av. Nurçin Soykut ve TMMOB Teknik Görevlisi Özgür Gökteş'tan oluşan Çalışma Grubu, 2 Nisan 2008 tarihinde araziye yerinde incelemiştir.²

Umarız, Antalya özelinden sonra Sakarya için hazırlanan bu rapor da; madencilik-çevre boyutuna sıkıştırılan anlayışı aşarak, çevreye duyarlı madencilik çalışmalarının yapılabileceğine ışık tutar. Bir sektörün, diğer sektörleri olumsuz etkilemeden, çevreyi kirletmeden, kamu yararı ve toplum çıkarını yok saymadan, hukuku zorlamadan kendi alanında gerekli faaliyetleri yürütebileceğini gösterir. Diliyoruz bu rapor çok disiplinli ve kapsamlı içeriğiyle karar vericilere yol gösterir. Bu raporla, yöre halkının taleplerini de gerçekleştirdiğimize inanıyoruz.

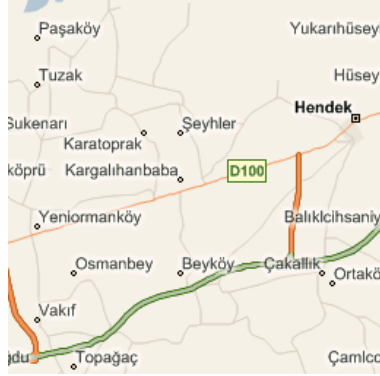
TMMOB'nin sözü insana, yaşama ve geleceğe dairdir. Bu raporumuz da öyle algılanmalıdır.

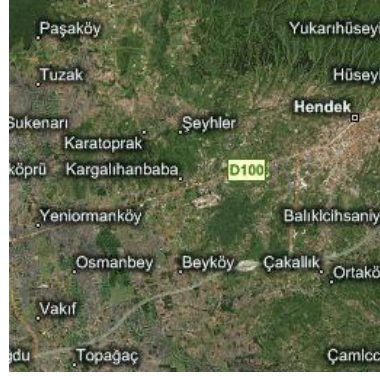
² <http://hendekgunlugu.blogspot.com/2008/04/karatoprak-kyne-teknik-gezi-dzenlendi.html>

2. İNCELEME ALANININ YERİ VE NİTELİĞİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından II. Grup (Andezit-Mıncır) Maden kapsamında değerlendirilerek 7 Eylül 2007 tarihinde İR 200704532 sayılı ruhsatla işletme izni verilen saha, Hendek-Karatoprak köy yolu kenarındadır. Ruhsatlandırılan alanın büyüklüğü 50 000 m², işletme izin talepli alan 9 920 m² yüzölçüme sahiptir.

Şekil 1. Ulaşım Planı

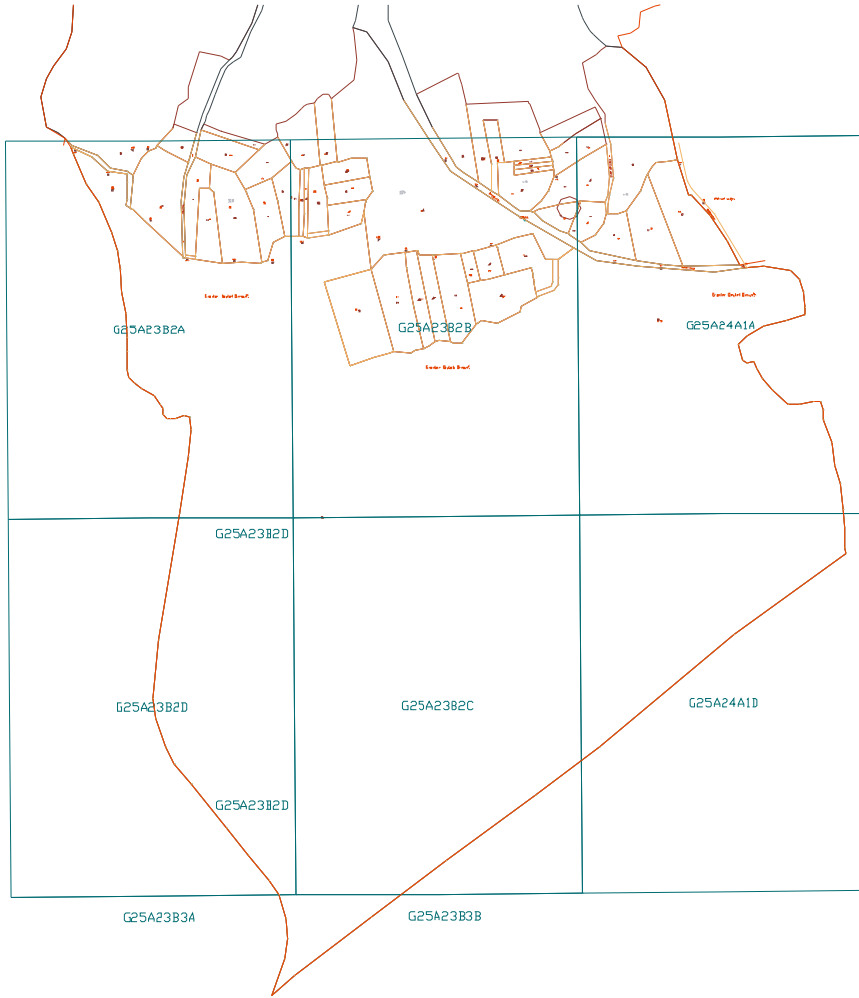
Şekil 2. Yer Lokasyonu Uydudan

Genç meşe ve çam ağaçlarından oluşmuş “Devlet Ormanı” niteliğindeki ormanlık alanın çevresinde kuru tarım ve fındık tarımı yapılmaktadır.

Şekil 3. Alanın Lokasyonu Uydudan

Arazide yapılan incelemede; yol kenarından 20 m, 40 m ve 60 metrelik uzaklıklarda aramaya yönelik yarma, kanal ve çukurlar kazıldığı görülmüştür. Konunun Karatoprak Köyü Muhtarlığı tarafından yargıya taşınması ve Sakarya 1. İdare Mahkemesi'nin 2008/153 Esas Nolu dosya hakkında 20 Mart 2008 tarihinde ikinci kez oybirliğiyle yürütmenin durdurulması kararı vermesi nedeniyle, yörede ağaç kesimine yönelik herhangi bir faaliyete başlanmamıştır. Ancak kesim alanı için şeritle sınır belirlendiği görülmüştür.

Şekil 4. Alanın Kadastral Plan Örneği

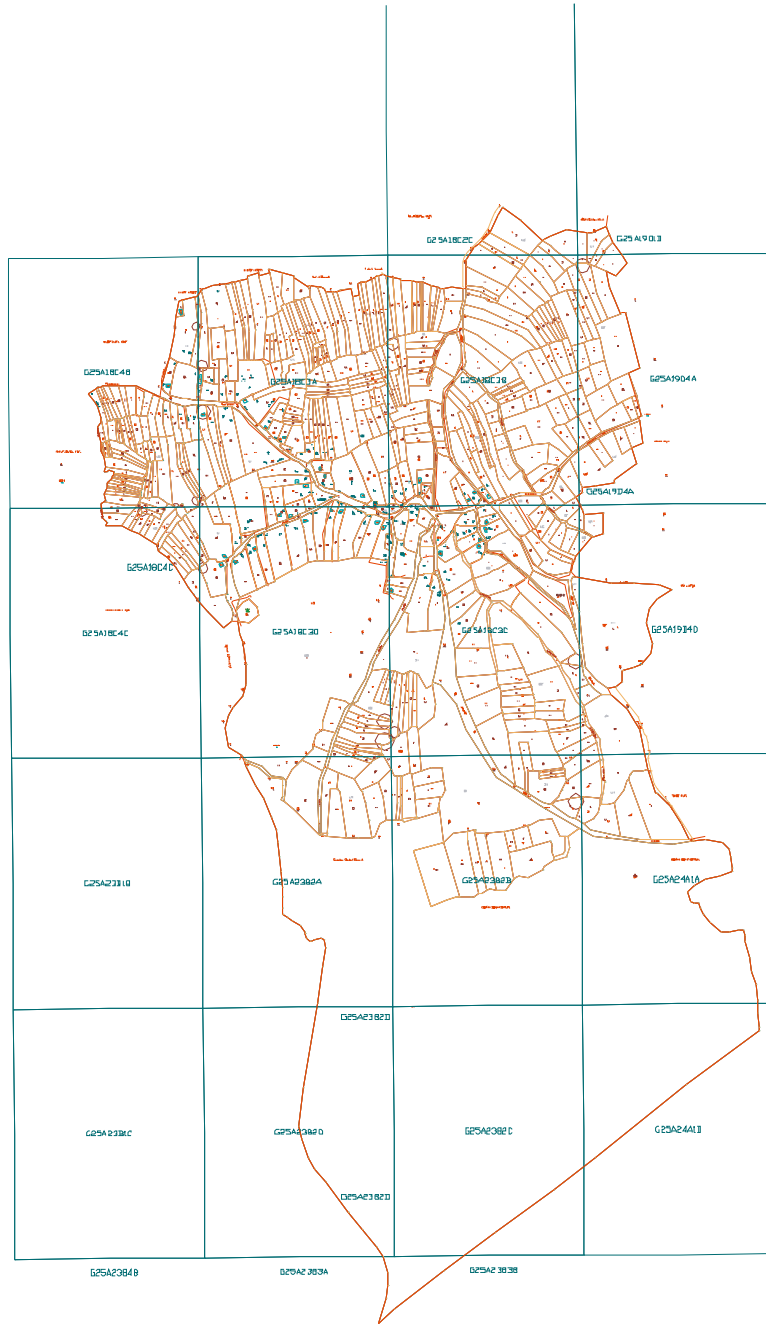
Şekil 5. Alanın Uydur Görüntüsü

Fotograf 1. İnceleme Alanı

Fotograf 2. İnceleme Alanı

Şekil 5. Alanın Kadastral Plan Örneği